

Žemės ūkio ministerijai

2024-11-13 Nr. 51

Į TAIS

DĖL PROJEKTŲ TAIS 24-17398

Išnagrinėję Žemės ūkio ministerijos teikiamus išvadosms gauti Augalų apsaugos produktų saugojimo, tiekimo rinkai, naudojimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2003 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. 3D-564 „Dėl Augalų apsaugos produktų saugojimo, tiekimo rinkai, naudojimo taisyklių patvirtinimo“, pakeitimo projektą (toliau – Projektas Nr. 1) ir Mineralinių trąšų ir augalų apsaugos produktų sandėlių ūkio technologinio projektavimo taisyklių ŽŪ TPT 10:2013, patvirtintų Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2013m. gruodžio 9d. įsakymu Nr. 3D-825 „Dėl Mineralinių trąšų ir augalų apsaugos produktų sandėlių ūkio technologinio projektavimo taisyklių ŽŪ TPT 10:2013 patvirtinimo“, pakeitimo projektą (toliau projektas Nr. 2) teikiame savo pastebėjimus ir pasiūlymus.

Projekte Nr. 1 tikslinami tuščių augalų apsaugos produktų pakuočių laikymo reikalavimai. Pagal rengiamas taisykles, tuščios augalų apsaugos produktų pakuotės turi būti laikomos atskiroje patalpos vietoje. Atkreipiame dėmesį, kad pakuočių atliekų tvarkymą reglamentuoja Atliekų tvarkymo taisyklės, kurios numato, kad pakuočių atliekų laikinas laikymas nebūtinai turi vykti patalpoje – pakuočių atliekas leidžiama laikinai laikyti ir specialiose talpyklose, kaip nurodyta Atliekų tvarkymo taisyklių 21 punkte. Pagal Atliekų tvarkymo taisykles, atliekos gali būti laikomos laikinai specialiai pritaikytose talpyklose, kurios užtikrina saugų atliekų laikymą, pvz. konteineriuose su presavimo funkcija ar uždaruose konteineriuose. Svarbiausia, kad talpyklos būtų atsparios atitinkamų pavojingų atliekų poveikiui ir apsaugotų nuo galimos žalos aplinkai bei žmonių sveikatai, todėl tikslinga remtis Atliekų tvarkymo taisyklių nuostatomis. Be to, siūlome tikslinti, papildant punktą nuoroda į Augalų apsaugos produktų saugojimo, tiekimo rinkai, naudojimo taisyklių 65 punktą.

Išnagrinėjus Projektą Nr. 2, manome, kad tekste pateikiamos rekomendacijos nebeatitinka pasikeitusių technologinių sąlygų ir jų reikalavimų pritaikomumas šių dienų technologijoms nagrinėtinas iš esmės, nes projekto Nr. 2 tekstas dėstomas nauja redakcija.

Projekte Nr. 2 siūlome atkreipti dėmesį į sąvoką *augalų apsaugos produktų fasuotė*. Šiuo metu galiojančiame Lietuvos Respublikos pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatyme pakuotėms, kurios sudaro prekinį vienetą ir yra pateikiamos vartotojams ar gaminio naudotojams yra priskiriama sąvoką *pirminė (arba prekinė) pakuotė*, pakuotė, kurioje vartotojams ar gaminio naudotojams pateikiama tam tikra grupė prekinių vienetų ar kuri naudojama prekių atsargoms papildyti yra vadinama *antrinė (arba grupinė) pakuotė* bei pakuotė, kuri palengvina prekinėje ar grupinėje pakuotėje supakuotų gaminių gabenimą, tvarkymą ir gabenimo bei tvarkymo metu apsaugo juos nuo pažeidimo vadinama *trečinė (arba transporto) pakuotė*. Nepaisant to, kad fasuotės sąvoka yra Terminų banke, jos naudojimas abejotinas vertinant pasikeitusios terminijos kontekste.

Projekto Nr. 2 9 punkte numatytas fizinis saugos duomenų lapų laikymas sandėlyje. Manome, kad tai laikmečio neatitinkantis ir perteklinis reikalavimas. Šiuo metu visi saugos duomenų lapai yra suskaitmeninti, todėl juos galima lengvai pasiekti kompiuteriu ar naudojantis kitais elektroniniais įrenginiais. Tai suteikia galimybę greitai ir patogiai rasti reikiamą informaciją bet kuriuo metu, nereikalaujant fizinio dokumento buvimo vietoje, ypač jei sandėlyje yra gaisras ar kita ekstremali situacija. Skaitmeninė informacija lengviau atnaujinama ir išlieka patikimesnė nei fiziniai dokumentai, kurie gali pasenti arba įvykio metu būti prarasti. Skaitmeninėje sistemoje galima greitai įkelti naujausius duomenų lapus be papildomų fizinių kopijų tvarkymo, todėl šis metodas yra patogesnis ir mažina klaidų tikimybę.

Projekto Nr. 2 48 punkte nurodoma, kad augalų apsaugos produktai turi būti laikomi suskirstyti pagal pavojingumo klases. Siūlome persvarstyti augalų apsaugos produktų laikymą. Pabrėžtina, kad tokie augalų apsaugos produktai, kurių sudėtyje yra sprogstamųjų medžiagų, nėra tiekiami rinkai, todėl toks skirstymas yra neaktualus.

Projekte Nr. 2 50 punkte numatytas reikalavimas plombuoti sandėlio vartus ir duris nėra racionalus. Šių dienų sandėliai yra aprūpinti šiuolaikinėmis apsaugos sistemomis, tokiomis kaip vaizdo stebėjimas, signalizacija ir prieigos kontrolės sistemos, kurios užtikrina efektyvesnę apsaugą nei plombavimas. Plombavimo reikalavimas gali apsunkinti sandėlio darbininkų operatyvią prieigą prie patalpų ir neleidžia greitai pasiekti viduje laikomų medžiagų, ypač krovos darbų ar įvykio metu.

Projekte Nr. 2 52 punkte, 6 lentelėje numatyta lyginamoji apkrova į grindų plotą laikant augalų apsaugos produktus, neatitinka realių darbo sąlygų. Gamintojai dažniausiai jau yra optimizavę pakuotes ir svorį taip, kad jos būtų saugios laikymui ir transportavimui. Šiuo metu gamintojų/tiekėjų tiekiamų palečių svoris dažnai siekia apie 800-850 kg, kas yra ženkliai daugiau nei nustatyta reikalavimuose. Dėl šios priežasties norint laikytis 52 punkto reikalavimo, reikėtų nuolat ardyti paletes ir dalį produktų nukrauti, kas yra laiko bei išteklių švaistymas. Tai gali lemti darbo proceso sulėtėjimą, padidinti darbuotojų fizinį krūvį ir kelti papildomą riziką sveikatai. Todėl rekomenduojama pakoreguoti 52 punktą, kad jis atspindėtų šiuolaikinius logistikos reikalavimus ir leistų efektyviau tvarkyti augalų apsaugos produktus.

Projekte Nr. 2 53 punkte nurodytas draudimas vykdyti kitus darbus sandėlyje, kuriame laikomi augalų apsaugos produktai gali būti nepakankamai aiškus ir perteklinis. Darbų saugą ir higieną reglamentuoja kiti teisės aktai.

Projekte Nr. 2, 55.2 punktas, kuriame nustatyta, kad augalų apsaugos produktai sandėliuose lentynose gali būti laikomi ne daugiau kaip keturiais aukštais, gali būti perteklinis ir neracionalus. Logistikos sandėliuose sandėliavimo aukštis dažnai nustatomas pagal paties sandėlio konstrukcinius parametrus, apkrovos gebą, lentynų ir patalpų aukštį. Šios taisyklės suteikia lankstumo atsižvelgti į faktinį sandėlio aukštį ir atitinkamai optimizuoti vietos panaudojimą, kas yra svarbu efektyviam sandėliavimui. Sandėliavimo aukštį turėtų lemti struktūrinės ir saugumo nuostatos, apibrėžtos sandėlio konstrukcijose ir logistikos reikalavimuose, užtikrinančiose, kad produktų sukrovimas būtų stabilus ir saugus. Atsižvelgiant į tai, rekomenduojama koreguoti 55.2 punktą, kad jis būtų suderintas su kitais galiojančiais teisės aktais bei logistikos sritį reglamentuojančiomis taisyklėmis.

Rekomenduojame peržiūrėti ir apsvarstyti Projekte Nr. 2 74.3 punkto nuostatas. Abejojame, kad toks reikalavimas yra būtinas sandėliavimo taisyklėse. Kadangi pažymėtina, kad augalų apsaugos produktų darbiniai tirpalai įprastai nėra ruošiami darbinėse patalpose. Taisyklių nuostatos turėtų atitikti faktines darbo sąlygas.

Projekte Nr. 2, VII skyriuje, 75 punkte, 8 lentelėje pateikiami reikalavimai dėl vandens sąnaudų įvairiems technologiniams procesams gali būti pertekliniai ir nesuderinti su šiuo metu galiojančiais darbų saugos ir higienos normomis. 8 lentelėje pateikti reikalavimai turėtų

būti peržiūrėti, atsižvelgiant į Darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo bei higienos normų reikalavimus, taip užtikrinant, kad būtų laikomasi tik reikalingų, ekonomiškai pagrįstų, šiuolaikiškų (pvz. skalbimo mašinų naudojimas) ir su kitais teisės aktais suderintų normų.

Projekte Nr. 2, VIII skyriuje, 90 punkte nurodomos kai kurios gesinimo priemonės yra derintinas su priešgaisrinės saugos standartais. Siūloma šį punktą atnaujinti remiantis dabartinėmis gaisro gesinimo technologijomis ir priemonėmis, kad jos atitiktų šiuolaikinius priešgaisrinės saugos standartus ir atitinkamai nurodyti cheminių medžiagų pavadinimus, o ne prekinius mišinių pavadinimus, pvz. chlorkalkės yra kalcio hipochlorito mišinys.

Apibendrinant aukščiau išvardintus pastebėjimus, pabrėžiame, kad projekte Nr. 2 yra daug praktinių patarimų, kurie yra pasenę ir šiomis dienomis įrengiant sandėlius nėra aktualūs. Pavyzdžiui, Projekto Nr. 2, 36 punkte numatytas maišymo mechanizmų įrengimas – perteklinis reikalavimas, kadangi tinkamai sandėliuojant produktus nuosėdos apskritai neturėtų susidaryti, todėl dėstant teisės aktą nauja redakcija yra tinkama atsisakyti pasenusio reglamentavimo, ne imperatyvias nuostatas (patarimus) perkelti į gerosios praktikos patarimus arba rekomendacijas.

Direktorė

Zita Varanavičienė